

Előfizetés ár
 Helyben, kézben átveve: 3 koron
 Postán: 4 koron

KECSKEMÉTI LAPOK

Megjelen minden nap
 kétféle és
 ünnepnapon nap kihagyással.

Védőár, postán küldve:
 Helyben: 3 FŐSÖT
 Postán: 7 F — 4

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

A lap szellemi és anyagi oldalra vonatkozó összes dolgok a szerkesztőség és kiadói hivatalban intézendők.

A szerkesztésért felelős: **Hollóczy János.** Telefonszám: **141.** Lapfőigazgató: **a Nyomdarszervezőnyrtárság.**

A bástyácskák.

Nemrégiben még bástyáknak mondták őket és pindaroszi ódákat zengtek róluk. Azaz régen volt biz az Van már annak tán hét éve is, mikor az utolsó nemzeti ellenállás történt. S ma már majdnem úgy beszélünk róla, mint az utolsó nemesi inszurrekcióról. Mint ahogy ezt nem tudjuk elképzelni többé, úgy nem hiszünk a törvényhatóságok ellenállásában. Hogy lehetne az? Hiszen a nemzeti ellenállás bástyáiról évek óta lobogókat lengetnek Tisza István elé. A megalkodás és megadás fehér lobogóit. Légy üdvöz, nagy ur és foglalj el bennünket, — ez van rájuk írva, de nem illen egyszerűen, ha nem bizalmi föllíratok stílus kuriálisában,

A nagy ur aztán gondolt egyet és elfoglalta a bástyákat egy két-szakaszos törvénnyel, mely arról intézkedik, hogy egy évig még a bástyák meghagynak. Ez annyit jelent, hogy egy év múlva lebontják őket. Egész bizonyos már most ez s az is bizonyos, hogy nem lesz nehéz munka. A bástyák nagyon megroskadtak hét év alatt. Bástyácskák már csak, amiket a nagy urnak ostromolni se kellett. Egyszerűen átletepődött s nem talált semmi ellenállást. Védősergéggel nem kellett neki csatázni.

Az ellenzék szükségtelennek tartotta kardot rántani s a sajtónak előbbvaló a maga bőre mentése, mint a vármegyéké, amiben a sajtónak igaza is van. Ma, a bevégzett szertartás után látni ugyan egy-két obligát emlékcikket az ezeréves vármegye temetéséről, de nagyon érdekes ezeken is, hogy csak kegyeletből íródtak.

Teljes őszinteséggel szólván, az ezeréves vármegyét csakugyan nem sok a sajnálnivaló, mióta már alkormányvédelemre se jó. Az Eötvös József nagyszerű vádirata a megye ellen ma is teljes egészében aktuális. A megye ma is a dologtalanság, a visszaélés, a protekció melegágya.

A közösség és kultúra szempontjai helyett klikk tekintetek érvényesülnek benne. Bántó anarchizmus, a tönkrement előkelőségék táptérféte, a dologtalan urhatnamság erődítménye, a faji és osztálygyűlölet lovagvára a polgári munka egyre dusabban viruló szántó-földjei közepében.

A mai vármegye csakugyan el-

pusztítani való, bár, megengedjük, egyébként kegyelettel és a multaknak kijáró tisztelettel tekintendő omladék, — csak-hogy a Tisza István államosított vármegyéje még rosszabb lesz. Az állami közigazgatás a régi bajokból nem orvosol semmit, de ujjakkal tetézi őket az oligarchikus klikkuralom, mely annál féltelenebbül fog garázdálkodni, mert nem kell tartania többé senkitől. Parlament, sajtó, egyesületi és gyűlekezési nagy, esküdtszék és bírói függetlenség nélkül a megye csakugyan azzá válik, aminek Tisza szánta: mindenki kormányok mindenre kapható korteszervezetvé. Még csak azt se lehet várni tőle, hogy dolgosabb, modernebb tanultabb és lelkiismeretesebb tisztákat nevel a mainál.

A megyék a kormány kezében privilegizált bürokráziáknak, amikkel azokat az előkelőségeket kárpótolták, akiket a miniszteriumokból kiszorultak, vagy nem is kívántak bele, mert sokalják ott a plebejus-szagot.

Más reformját álmodta ez az ország a megyéknél. Olyant, amely a vármegyét megnyitotta volna az összes demokratikus rétegeknek s a tisztviselőket függetlenné tette volna a kormány nyomásától. Önálló szervezet alkotott volna az önkormányzat ellenőrzésére s büntetőjogi rendelkezésekkel tiltotta volna el a közigazgatást a választások befolyásától. Olyant, amely a nemesi tápintézetekből angol és svájci mintára igazi népies önkormányzatot csinált volna. De Tiszától, a legtipusosabb magyar szolgabirtólól ilyent igazán nem lehet várni. O az csinálja, a mit várni lehet tőle: egy vármegyét az egész Magyarországból.

Napirenden a sajtóreform.

Tény, hogy a kormány sajtójavaslata a legnagyobb titokban és a legnagyobb gyorsasággal készült.

Tény, hogy a javaslatot a szakoktól eltérőleg nem mutatták meg a sazköröknek s nem kértek hozzászólást.

Tény, hogy mikor a javaslat a nyilvánosságra került, általános felháborodást kellett, olyan általánosan, amire nem lehetett ráfogni, hogy ellenzéki szellemből eredt.

Közvetlenül érintett újságírók és kiadók az igazságügyminisztert a javaslat hibáira, sőt vezedelmeiségére figyelmeztették, a miniszter korrekurát ígért.

Tény az is, hogy az ígért csak ígért maradt, mert érdemleges korrekúra nem

történt, a sazkörök kívánságait minden miniszteri ígért dacára se respektálták és a képviselőház elé a sajtószabadság elpusztításával egyenlő sajtótörvényjavaslattal került.

A sajtójavaslattal láncszem abban a hadjáratban, amit a munkapárt az ország szabadsága megfojtására folytat. Elhisszük, hogy van oka haragudni a sajtóra, amely az ellenzék kidobálása után egyedül bírálójá, ellenfele volt a korrupciós hadjáratban. Elhisszük, hogy szívesen raknak a korrupciós rendszer lovagjait, a panamás hősök szájkosarat arra a sajtóra, amely utkjában áll hatalmi állásuk teljes kiaknázásánál. — Bármennyire nem gondolkoznak is az urak, azzal tisztában vannak, hogy legerősebb ellenfeleik a független, meg nem vásárolható sajtó s kéaz örömmel helyeikük vezérük abbéli törekvéit, hogy ezt a független sajtót tönkre tegye, elpusztítsa.

Nem kételekünk most már, hogy a sajtóreformból törvény lesz annak dacára, hogy mindenki eltilti. A munkapárti szavazógép mindent megiszavaz gondolkozás nélkül, amit vezére megparancsol. Arra nem számítunk, hogy az ellenzék akciójának, felvilágosításának bármilyen sikere legyen. Napirenden a sajtóreform s csodának kellene történnie, ha nem szavaznak meg Tisza István egész munkát akar végeztí. Tudja, hogy uralmának napjai megvannak számlálva. Éppen azért írt. A jogfosztó javaslatokkal végezni akar, hogy távozáskor büszkén jelenthesse ki: „A magyar szabadság bilincsekben hever s a bilincset én kovácsoltam.”

Kecskeméti gazdasági fejlődése

Ezen a címen adott ki egy nagyon teheséges s nagyon szép képzettségű földink dr. Lakos Béla, fögműziasy tanár egy sok tanulmánya valló s nagy körültekintéssel megirt tanulmányt, amely városunk gazdasági életének fejlődését tárgyalja. A hasonfajta munkáktól nagyon megkülönbözteti az, hogy nem általánosságokban mozog, hanem minden alkotáiban hitelen adatokra támaszkodik, még pedig amelyeket nagyobb-arára eredeti forrásokból saját kutatásai alapján merített. Nagyon érdekes a történelmi visszapiantás, mely a Hornyák János adatait, de uj szempontokból dolgozza fel; még érdekesebbek azonban azok a fejezetei, melyek a jelen viszonyokat tárgyalják s melyek nagyon sok új és megszívlelendő eszmét tartalmaznak gazdasági viszonyaink továbbfejlesztésére. Szinte szeretnők az egészest lenyomatni olvasónk számára, mindenesetre még bőségesen fogjuk ismertetni. Addig is tartalmi jegyzékét adjuk az egyes fejezeteknek: I. Történelmi áttekintés. II. A városi lakosság fejlődése és a tanyarendszer kialakulása. III. Városi parcellázások: a birtok kialakulása. IV. Talajviszonyok V. Állattenyésztés. VI. Földművelés. VII. Zöldégetermelés. VIII. Szőlőművelés. IX. Gyümölcs-termelés. X. Kereskedelem. XI. Hitelügy. A világozás és kitűnően megirt füzet egy koronáért kapható s minden kecskeméti embernek legmelegben ajánlhatjuk.

LITHIUMBAN

legdúsabb ásványviz a

Szlatvini „Anna” gyógyforrás

A legkellemebbé üdítő, a legjobb húgyhajtó és húgyavatólő gyógyvíz. Nyákhártya megbetegedéseknél, hólyag, veselőldőduránál, valamint kószvényléd kiváltóképa hasznos.

Központi iroda Rózsahegy. Kapható NYIRÁDY LÁSZLÓ ásványviz raktárában, Kecskeméten.

Heti piac.

Heti piac alkalmával, a végigmegy az utcán az a keskeméti ember, aki a városát igazán szereti és azt hiszi, mindnyáján ilyenek vagyunk — ugyancsak repheset az örömtől a szive, ha a szép forgalmat látja. Mert ámbár az ózsi heti piacok virágzása csökkent némileg, mégis színes és tartalmas életet látnak heti piacok. A Rákóczi-úton hosszú sorban állnak a kertvárosi vendégek árusítói, a Lutheránus-palota előtt sűrű forgó a nép az iparosok sátrai között, jön azután a Szabadság-tér apróvászája, a városáha előtt piroslik a paprika, a Főiskola és Collner-téren pedig valóságos koccintóbar tanjázik.

A tanya bejött a városba, hogy jövedelmhez jusson és hogy bevásároljon. Kétségkívül ezek a piacok csinálják Keskemét általános forgalmának mintegy kétharmad részét. Ennél több érvet nem is kell fölemlíteni az alább emlíandók érdekében. Emlondani pedig azt akarjuk, hogy a helyzet önként mutat rá a város fejlesztésének további irányára és az nem lehet egyéb, mint a tanyaंना város-hoz való közelebb hozása, ennek a helyi jellegű, de azért rendkívül kiterjedt kereskedelemnek a fejlesztése.

Hogy pedig itt nem szabad megállani az egészen kézen fekvő. Mert hiszen nagyon sok olyan terület van Keskemétnek, ahonnan a tanya lakosság nem akkor jön be a városba, mikor akar, hanem akkor, amikor lehet. Így többek között a Vaci-út is olyan állapota van, hogy sáros-esős időben ugyancsak próbára teszi az utat a lovakkal. És így tovább végtelen sorát lehetne felmenteni a lehetetlen utaknak. Már pedig ha a tanya népe nem jöhet be a városba mindenkor, annak éppen a város lakosága, főleg a kis emberek adják meg az árát. Elsősorban is a tanya termények, élelmiszerek, apróvászá stb. hiányozni néha a piacról — máskor pedig tömegesen kerülnek oda. Másodszorban az iparosok és kereskedők adják meg ennek az árát, mert áruk rossz idő esetén a nyakukban maradnak.

Igaz, hogy a pénzhányi is közérszázik az utkietpéséknél, azonban a jó közlekedés mindenneml fontosabb, mert biztosítja a város fejlődését.

Nyugodt lélekkel nézünk azonban a jövőbe ezt a kérdést illetőleg, mert hiszen a város politikáját intéző körül éppen az utahálózat kiépítésének kérdését vetik fel programjukba és éber figyelemmel kísérik a tanya életét, hogy bekapcsolhassák azt a város üzleti érdekeibe.

A gazdasági válság.

A gazdasági élet fokmérője a tőzsde. Ha a gazdasági organizmus egészséges, akkor a tőzsde is egészséges. Ha a szervezet beteg, a tőzsde is beteg. Most nagy beteg. Nagybankjaink a saját és az államhitei védelme szempontjából tartoznak külföldről visszafizető értékpapiraikkal, zálogleveleiket felszívni. Itt van lekötve a beföldi tőke. Ezért érezzük mi, tőkészek ország, a nemzetközi válságok hatványozottabb mértékben, mint más államok. Ezért uralkodik nálunk állandóan gazdasági depresszió. A papírok száz és százmillió értékben haza váródnak és a csendő arany az országból kivándorol. Ez az oka annak, hogy az osztrák-magyar bank nem szállítja le a bankrátát és ez az oka a mi összes nyomorúságainknak.

Az értékpapírok között ma a szénértekek vezetnek. A közzenbánya ipart a válság még nem kezdte ki. Kétségkívül nagy része van ebben a Máv.-nak, mely circa évi 30 millió métermáza szénat termel, és ennek a nagymennyiségnek háromnegyedrészre a hazai bányák javára esik. De ha a pangás a vasiparban tovább tart, akkor a kőszénipar sem tarthatja meg mai kedvező helyzetét, mert a vasipar mégis csak a legjobban szénfogyasztó.

Itt is el lehetünk készülvé nagyobb ár-

cséekre, mert az általános pangást a kőszénipar sem kerülheti el.

A hrími kereskedelmi és iparkamara jelentésében vérvő szivvel constatálja, hogy a morva textil-ípar üzemet 40—50 százalékkal redukálni kénytelen, mert Magyarország meggacsapott a fogyasztás.

A prager Eisenindustrie Gesellschaft igazgatósága a vállalat 50 éves fennállása után, lepezletlenül jelent ki, hogy még ilyen uszán üzletüknek nem volt és az oka a magyar építkezés, a magyar vasfogyasztás nagymérvű csökkenésében rejlik. — Ugyanilyen a helyzet az élvégarban, a fairban és minden iparban, a hol Ausztria vezet.

Ebből az következik, hogy Ausztria Magyarországól él és ha a magyar ipar fejlődésében ott tartana, hogy az osztrák ipart mellőzni lehetne, akkor önmagától szűnne meg az az évszázados, meggyőke-reedett tudat, a mely Ausztriát a gazdag országának, Magyarországot a szegény gyarmatországnak minősíti.

Magyar föld! Európa veteményes kertje lehetne. Német agrárkultura és magyar talaj! — Amig parasztjaink faekével szántanak és kézzel vetnek — mi ha elvettve, még ha szórányosan is — addig nem beszélhetünk kulturáról.

Németországban — silányabb talajban — nemriki a 15—18 mázas terméseremény, nálunk jötermés számba megy a 8—10 mázas átlag. Nálunk elmaradt, szegény minden, ott gazdagon van géppel felszerelve minden gazdaság, ott minden gazdaság mint a gazdaság.

Mivé törpülne a gazdasági válság egy ilyen fejlett agrárállamban?

A katonaság féltékeny a polgári diplomára

A hadügyminiszter rendelete az ezrekdehez.

Érdekes rendelet érkezett le a hadügyminiszteriumból a keskeméti ezredparancsnokságokhoz. A rendelet tartalma nem új, már hónapokkal ezelőt tudatták bizalmasan a katonatiszteknek. Ennek a rendeletnek, amely szintén diazkréacionárius természetű, már a tisztikre nézve obligatív ereje van.

Amint értesülünk, a rendeletnek lényege oda konkludál, hogy nem szabad féltékeny állományu tiszteknek magukat polgári pályára előkészíteni. Az eddigi gyakorlat szerint, ha a katonatiszteknek kedve telett, lehetett érettségij, egyetemen alapszázhatót és doktorátust is szerezhetett. Amikor azután a doktorátus a kezében volt, fűtült a katonaságra. A kevésbé jó dotál katonatiszti pálya helyett polgári állás ringosaira fektette életét. Ez pedig fajta a katonaságnak, mert így legképzettebb, legeszesebb katonát veszttve el.

A katonaság féltékenysége ma már annál inkább érthető, mert mind gyakoribb azoknak a tiszteknek a száma, akik mellesleg joggal is foglalkoznak. Itt Keskemétben is több eset fordult elő, hogy katonatisztek maguknak jogi képestést szereztek.

Mert az érthető, hogy a katonatiszt, aki nehéz, fáradságos munka és áldozat árán szerezte meg képesítését, nem elégszik meg a sallanggal, hanem az abból eredő polgári hasznost is ki akarja élvezni, tehát: megváltja a katonaságot.

Ezt akarja idejelenkor meggátolni a hadügyminiszter rendelete, amikor eltiltja a katonatisztet az egyetem, sőt a középiskola látogatásától. Legjobb erői vesznek el, ha idejelenkor le nem köti a kifelé gravitálókat a miliciához.

Természetesen a katonatiszt felsőbb rendelet ellen nem protestálhat. Kénytelen-kelletlen megnyugszik. Legfeljebb autodiakta lesz de tudását nem lesz szabad vizsgálódó bíróságokkal kifélmjelteni. A legjaináló-sabb a dologban az, hogy több katonatiszt kénytelen a rendelet folytán megkezdett tanulmányát abban hagyni.

— **Erdőrdészetek árverése.** Bakky József ferdőmőrnök és Kereses Desző gazdasági intéző vezetésével Bugacmonostoron most folyik az erdőrdészetek árverése. A részletek eladásá az egész héten tartani fog.

A színésznő karrierje.

Torday Erzsi Amerikában.

Igen érdekes, sőt mondhatni szenzációs eseménye van a keskeméti színtársulatnak. Torday Erzsi a túsulat egyik énekesnője tegnap reggel jelentkezett a színházi irodában és kérte szerződésének azonnali felbontását, mert kiutazik Magyarországól a most szervezés alatt álló amerikai magyar színtársulat költékébe lép.

Torday Erzsi tavaly szezon közben lépett a túsulat költékébe. Előbb a debreceni túsulatnál volt, ahol férje karmestri állást töltött be. Torday Erzsi és a karmester között színházi pletykák miatt féltékenységi perparatork keletkeztek, aminek következtében a szép Torday Erzsi ott hagyta az urát s a keskeméti színtársulathoz jött. A Cigányszerelemben lépett fel először s a közönség mindjárt nagy óvációl fogadta, a gyönyörű szép megjelenésű színésznő, aki valóságos női szépség volt s rövid időn belül a közönség egyik kedveltjévé lett.

Torday nagyon sokat haladt, amióta a keskeméti színtársulatnál működött, mert Turchányi Olga, városunk neves művésznője szívesen foglalkozott vele. Az énekesnő vasárnap véletlenül fellt Pest Pulton, találkozó a férjével és kibékülték. Elhatározták, hogy nem hagyják el egymást soha. A karmester tudott arról, hogy most szervezik az amerikai magyar színtársulatot s elment az igazgatóhoz, aki rögtön kipróbálta Tordayék s leszerződötté havi 1000 dollár fizetéssel.

Torday Erzsi még tegnap visszajött Keskemétre, becsmagolt, felbontotta a szerződést és elutazott. Jövő héten már elutazik a férje társaságában és az 1000 dollár fényes faklyavilág mellett nem is gondol Keskemétre, ahol számára is ki nyitlák a siker és a diésőség bimbói.

NAPI HIREK.

Teljesen 141.

Teljesen 141.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-úton 9.

Naptár: 1913. év, november hó 19., szerda.

Róm. kath.: Erzsébet. — Protestáns: Erzsébet.

Görög-orosz: november hó 6., Pál ptk. — Izraelita

5074. év, Márk. 19. — Napkelte 7 óra 11 perc.

Napnyugta 4 óra 19 perc. — Napnyugta 9 óra 08 perc.

Holdkelte 9 óra 11 perc, este. — Holdnyugta 12 óra 15 perc, déltűn. — Utolsó negyed

21-én 8 óra 56 perc, déltűn.

Időjárás. A központi meteorológiai intézet Keskemétre érkezett jelentése szerint a következő idő várható: Változékony, szeles, hűvös, helyenként csapadék.

— **A közgyűlés.** Keskemét város novemberi közgyűlése a hé 20-én szombaton lesz déltűn 9 órakor. Ugyanaz nap lesz déltűn 3 órakor a közigazgatási bizottság ülése is.

— **Megbízatus.** A városi tanács virilisi jogának Kiadukoroszán való gyakorlásával Anygal Vidor főigéretzt bizta meg.

— **Kossuth Ferenc felgyógyult.** Kossuth Ferenc súlyos betegségből felgyógyult teljesen. Érdekes hogy Kossuth vasárnap töltötte be születésének 72-ik évfordulóját, mely alkalommal az egész országból felkeresték üdvözlettel a súlyos és veszedelmes betegégen átesett pártvezér Kossuth Ferenc most már teljesen egészséges és nagyon jól érzi magát.

— **Új szűlésznő állás.** A főúros jelentése alapján a városi tanács elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlésen szöba fogja hozni egy új szűlésznő állás szervezését Ágasegyháza, ahol ez ideig a teendőköt helyettes végezte.

— **A népkönyvtár fejlesztése.** A muzeumok és népkönyvtárak országos föfelügyelőjége révén a miniszterium 300 korona évi segély engedélyezte a keskeméti Népkönyvtárnak. Kereses József igazgató most beterjesztette a tanácshoz jóváhagyás végett azoknak a könyveknek jegyzékét, melyeket a segélyből venni szándékozik.

Ügyvédi iroda megnyitása.

Dr. Halmos Lajos ügyvéd értesíti a jogheresedő közönséget, hogy ügyvédi irodáját Kecskeméten, Csongrádi-utca 8. szám alatt, Kócs részintő házában megnyitotta.

— **A Gyorsíró Egyesületből.** A Kecskeméti Gyorsíró Egyesület módosított alapszabályait a belügyminiszteriumhoz való felterjesztés céljából a főjegyzői hivatalhoz benyújtotta.

— **Vásár.** Az ez évi utolsó vásár, az ugynevezett Katalin vásár, f. hó 23-án lesz megtartva, melyre mindenféle állat szabadon felhajtható. Tekintve a mostani gazdasági viszonyokat, a vásár nem nagyon népesnek várható.

— **Uj orvos.** Dr. Krausz Béla orvosi rendelését Festő-utca 9. szám alatt megkezdte.

— **Szabadságdíj meghosszabbítás.** A városi tanács Jobbágy Kálmánnak újabb egy havi szabadságdíjat adott. Helyettesítésével továbbra is Kovács Kálmánt bízta meg.

— **Hirtelen halál.** A múlt héten Illés Erzsébet vonaton a szoinoki kórházba akart menni. A félegyházi állomáson, amint a vonatra akart felzállani, összeesett és meghalt.

— **Wamba** az óserők mélyében lakó a férjétől öszegyőrtöz szégyen asszony. Férje, brutális és kegyetlen bánásmódjára elől végre is szőnik kénytelen. A székes-anban mintha csak magára zúdította volna a sors haragját, igazi kalváriája csak most kezdődik. A meghiúsított és szívt facsaró jelenetek egész sorozata vonul el előttünk, míg végre is, a gyermek megtört asszony, elvész, férjét, szemérmét, egy jószívű orvos házában talál nyugalmas ágyon. — Jönnek a katonák a címe a második slagernek, mely ma a városi mozgóképházba látható. Kinyit megvigjáték. Egy földes ur a faluba érkező katonák elől leányát a széna padlásra zárja el. Szerző igen ügyesen dolgozza fel, e hálas lémat, mert se szeri se száma a józsi, kacagató, bohokás jeleneteknek. Miután e két darab ma megy utóljára, ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Football mérkőzés.** Vasárnap a Kecskeméti Athletikai Club Testvériség csapata 2:2 (félidő 2:0) arányban legyőzte a Nagykorösi Torna és Vívó Egyesület első csapatát. A nagykorösi csapatban — ugy látszik, a vereség hatása alatt — oly sportszerűlenn magaviseletet tanusítottak, hogy a mérkőzés alatt, mint utána, hogy a kecskeméti csapatok között mozgalom indult meg, hogy őket bojkotálni fogják.

— **A Nyugat Ignatus, Ady Endre és Fenyő Miksa** szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat 1913. évi november hó 16—22-ik száma a következőkben érdekes tartalommal jelent meg. Tartalom: Móricz Zsigmond: Csokonai (Részletek egy ilyen című szindarabból). Ady Endre: Levél Teutsch barátomhoz. Tóth Árpád: Versek. Laczkó Géza: Német maslag, török áfium (Regény XXII.) Kosztolányi Dezsdő: Versek. Ferenczi Sándor dr. A pszichonanalízisről s annak jogi és társadalmi jelentéséről. Móricz Zsigmond: Nemesiz (Novella II.) Balázs Béla: Versek. Somlyó Zoltán: Versek. Pável Konstantin dr.: Hatások a román irodalom fejlődésében. Bálint Rezső rajza. Ady Endre: Versek. Szini Gyula: Móricz Zsigmondnak. Berényi Róbert: Lhévinek József. Bálint Aladár: A Nemzeti Szalon Bemutató-kéllitása. Bálint Aladár: A Szent György-évi exhibits kiállítás. Bárdos Artur: Müncheni képek. Bárdos Artur: Bürger Schappel. Molnár Antal: Hangversenyélet. A Nyugat szerkesztőség és kiadóhivatala: IX., Lónyay-utca 18. A folyóirat előfizetési ára: Egy évre 24 kor. Félévre 12 korona. Egyes szám ára 1 kor. 20 filler.

— **Köztelkek zsebnaptár 1914. évre.** A Köztelkek Gazdasági Zsebnaptár jelen kötetével 20-ik évfolyamába lép. A Zsebnaptár két kötetből áll, az első kötet a tulajdonképeni naptári rész és a gazdasági üzlet körében előforduló mindennapi események bejegyzésére szükséges jegyzőkönyvet tartalmazza. A második kötet tartalmazza azokat a szakközleményeket, amelyek a gyakorlati gazdának mindennapi foglalkozása körében előfordulnak. Ez a második kötet az előző évek gyakorlatához képest az idén is jelentékeny bővítések és javításokat mutat fel. A szerkesztők különös figyelemmel voltak arra, hogy a munkabérek és anyagárak megdrágulása következtében a termelési költségek igen nagy változásokon mentek keresztül, minek folytán azokat az üzleti adatokat, a különböző jövődelmi számításoknál tekintetbe véve, a szerint teljesen átírták. Egészen új továbbá a vásárok jegyzéke. Ugyancsak egész új fejezetben részletesen foglalkoznak a különböző kárteknony gombák elleni védekezéssel, amely a nedves évek következtében különös jelentőséget nyer a szét lehet mondani, hogy sokhelyütt a termelés biztosítása egyenesen a kárteknony gombák elleni védekezés sikerétől függ. Uj rész még a hazánkban leggyakrabban használt közszerek meleg és hőfejlesztő képességének ismertetése, valamint a komló telepitési és üzleti költségeire vonatkozó számítások és gyakorlati adatok. A könnyen kezelhető, csinos kiállítású naptár bármely köznyelkeskedésben megszerzhető.

— **Megszúrták.** Félegyházáról jelentik, hogy Hideg Józsefet Kalmár Sándort és Nagy Pál Lajost az utcán súlyosan megsúrták.

— **Terjed a kolera.** Ez a veszedelmes rém még mindig kísért. A mai napon újabban 9 kolera esetről értesítette a várost a belügyminiszter. Ezek közül Bács-bodrogban 4, Torontálban szintén 4, Nyíregyházán 1 eset fordult elő. Cservenkarol közönséget pedig fertőzöttnék nyilvánította. Jó lesz részen lennünk!

* **Baccarat.** »Ezt a darabot már kétszer láttam, de most, mintha egészen más lenne. Szorosabb, értékesebb és elfogadhatóbb». Így szolt egy ur a második felvonás végén, s még hozzátette hogy ezek a színészek egészen másképen játszanak, mint, ahogy előzőt drámat adtak Kecskeméten. Ez a nyílt és egyszerű véleményem a legjobb bizonyítja, hogy a drámai együttműködés, s milyen magas színvonalon. Bernstein mesterséges ipartemmel fényesen és megújodva került ki a kezük alól, most, amit Harsányi, Szilágyi és Bihari produkálnak, az messze felülmúja a vidéki színház színvonalát. Harsányi Margit, a telt ház közönsége előtt ragyogtatta művészi skálájának eddig ismeretlen oktavját. Szilágyi és Bihari a megértő nyugodtság tökéletes alakított. Fodor Szeréna maga a természetesség, Just pedig az elegancia. Ez az együttes tehát megérdemli a tapokat, amivel a közönség tegnap is elhalmozta.

* **Turhányi hete.** Turhányi Olga a színházal művésznője, vasárnap a Jókévdű parasztl előadásán meghűlt, s tegnap állapota egyáltalán nem volt kielőgő. A művésznő hirtelen ágyának esett s magas láb lepte el. Ma azonban már teljesen jobban van, de kezelő orvosai egy hétre ellátották a fellépéstől. Ezért ma méltó változás történt, a Jókévdű parasztl helyett a Telefon című vigjáték kerül színpadra.

Színházi heti műsor:

Szerdán, 19-én **Masamód.**
Csütörtökön, 20-án **Fedóra.**
Pénteken, 21-én **Autóüldöz.** ur. Ujdonásig.
Szombaton, 22-én **Bányászter.** ur. M. Turhányi Olga fellép.

Vasárnap, 23-án délután **Bukai,** operett.
Vasárnap, 23-án este **Táncos huzárok,** op.

Leégett a ceglédi gőzmalom.

Óriási tűzvész pusztított hétfőn reggel Cegléden. Elhanyagoztatta a vidék egyik legvirágzóbb ipartelepét, a Hengermalom Részvénytársaság hatalmas gőzmalomát, mely a város határában, közvetlenül s vasúti től- térs mellett állt. A Hengermalom Részvénytársaság a Peati Viktória Gőzmalom alapítója. Három évvel ezelőtt alakult cselei Herczog Péter báró elnökkelével s átvette a felszámolás alatt levő Ceglédi Gőzmalom Részvénytársaság épületeit. A malomnak nagy exportja volt, különösen a Balkán felé; ahová naponta több száz vagon lisztet indított utnak. A telep üzeme több száz munkást foglalkoztatott s az egész környék népének adott kenyert.

Az ötemelees malomépítésen vasárnap sem szünetelt a munka. Kisebbl részszámban, de szakadatlanul dolgoztak a munkások vasárnap egész napon át s hétfőn éjjel is. Reggel hat órakor váltották le az éjszakai személyzetet s felváltá a munka, most már teljes létszámmal tovább. Hétfő éjjel előtti néhány perccel a malom ötemelees főépületének egyik első emeleti termében elhangzott a rémült kiáltás:

— Meneküljünk, tűz van!

Hanyatt-homlok menekült a személyzet az épülethöz, melyben borzalmas sebességgel terjedt a tűz. Néhány perccel később már a nagy öröföterem ablakán csaptak ki a lángok, majd a felvonók aknáin s a csuszatókon keresztül elterjedt a többi emeletre is s alig hagyta el az utolsó munkás is a láng- s füsttengerbe borult épületet, mikor kezdtek összeomlani az emelet. Vétellen szerencse, hogy emberéletben nem esett kár s hogy a lángba borult épülethöz sikerült kimenekülnie az összes munkásoknak.

Időközben a tűzoltóoronyból is észrevették a veszedelmet, a tűzoltóság esakhamar vágatva érkezett a veszedelm színhelyére, ahová időközben megérkezett a katonaság is.

A tűzoltóság hamarosan belátta, hogy egymaga nem bír a veszedelmmel, s három ízben is segítségért kért a budapesti tűzoltóságtól, melyek azonban nem volt polgármesteri engedélyre arra, hogy elhagyhagyhassa a főváros területét s nem siet-hetett a ceglédiek segítségére. Hamarosan megérkeztek azonban a közelében levő közönséges tűzoltói is. Addigra azonban az ötemelees főépület teljesen leégett és összeomlott.

A tűzoltóknak csupán a melléképületeket, a rakatár, gépházat és géptermet sikerült megmenteniük. Ez is nehéz munka volt, mert a rettenetes szélviharban csak úgy záporozott a parázs és pörnye a környékbeli házakra.

Délétől tízegy órára sikerült a tüzet lokalizálni. A főépület teljesen elpusztult. A kár fél millió koronánál több. Érdekes, hogy a tűzoltóshoz rabokat vezettek ki. Egy éggó gerenda egy munkásra esett, aki súlyosan megsérült. Hogy emberéletben esett-e kár, eddig bizonyos nem lehet megállapítani, minthogy a tűz keletkezéséről az alkalmazottak közül többen az épületben voltak. A tűz állítólag a buzumalom egyik porzó-fülkéjében támadt. Innét csaptak ki először a lángok.

A ceglédi gőzmalom most éget le másodsor. A legutóbbi tűzvész három évvel ezelőtt volt benne s annak nyomán volt kénytelen felszámolni a Ceglédi Gőzmalom Részvénytársaság is. A most elpusztult malomépület teljesen újan és modernül volt felszerelve.

Anakönyvi kivonat.

November 18.

Születések. Bori Veronka rk. Bende Ferenc rk. Berde Imre rk. Gyurász Menyhért rk. Józsa Ferenc rk. Polyák Imre rk.

Hárfalásokok. Halász Mihály rk. 92 éves. Özv. Farkas Ferencné Bencze Erzsébet rk. 81 éves.

Házasságok. Vida Pál rk. Csász Ilona rk. Tasi Gergely rk. Csorba Mária rk.

Kecskemét Városi Mozgóképszínház

A budapesti Uránia magyar tudományos színház fiókja.

1913. évi november hó 18-án, kedden
Shanghai, természetes felvétel.

Wamba, amerikai dráma.

Polidor, a hipnózis rabja, humoros.

Indián harcoslón, dráma.

Jönnek a katonák, szenzációs vígjáték.

Hétköznap előadások 7—11 óráig folytatlagosak.

Piaci árjegyzék.

November 18.

Tiszta buza 100 kg.	18—	18-20
Kétszer buza	15—	15-60
Rozs	15—	15-20
Árpa	14-40	14-60
Zab	15—	16—
Kukorica csöves	7—	7-10
Ó-kukorica	10—	10-10
Ó-köröcs	15—	15-10
Köles	3—	3-20
Krumpli	8—	8-50
Széna	2-80	3—
Szalma	—	—

Állat-piac.

November 18.

Sertés, hizott, fiatal, nehéz, 300—400 kilóg.	1-16
Fiatal, közép, 220—300 kilogramm	1-16
Rizs, könnyű, 150—220 kilogramm	1-18
Paronkint 45 klm elét és 4% levonással.	—
1. rendű, öreg, nehéz	1-12
II. rendű, öreg, nehéz	1-10
Öreg, életsúlyban	—
Fiatal, életsúlyban	—
Paronkint 50—60 klm és 4% levonással.	—
Borjú kilonként	—96
Birká 1 kg.	—44

Baromfi-piac.

November 18.

Hízott kacsá párja	8—	9—
Sovány kacsá párja	6—	7—
Pulyka bak 1 kg.	1-30	1-32
Pulyka nyestény 1 kg.	1-40	1-42
Tyúk párja	5—	6—
Csirke párja	2—	3—
Káppan	6—	7—
Olyongtyúk párja	5—	6—
Tojás 100 db	9—	10—
Idei hizott liba 1 kg.	1-20	1-24
Idei sovány liba párja	10—	12—

A Kecskeméti Közgazdasági Bank Részvénytársaság összes berendezési tárgyai egyben vagy egyesített eladók. Az eladó tárgyak naponta délelőtt 9-től 12 óráig és délután 2-től 3 óráig tekinthető meg. Csakis a f. hó 27-ig beuyított írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe.

Butorozott szoba kiadó.

Mária-város, Szentmiklós-útca 27. számú házában egy különbejárattú, szép, tiszta, **butorozott szoba** azonnal kiadó. Értekezni lehet ugyanott. 8928

LEICHT ISTVÁN

cserépkályha-készítőnél

IV. tized, Szarvas-útca 14. szám

kapathók modern stílus

cserépkályhák

szab. folyton égv vasbetéttel, koks, fűtésre 50 százalék tüzelőanyag megtakarítás. Készít takaréktűzhelyeket, fayenc burkolást, kályhák tisztítását és átrakását is. **Cementlapok** minden színben olcsón kaphatók.

Tartós és jól habzó Melinda-szappan kókuszs-zappan betéttel 22 és 44 filléres darabokban, tartós és jól habzó Melinda-szappan barna-szappan betéttel 20 és 40 filléres darabokban Kecskeméten mindenütt kapható. **Mayerfi Zoltán** szabadalm. Melinda-szappangyára.

Pinceszövetkezetről

a következő borok literenkint kimérve kaphatók:

••••• tavalyi kadarka 60 fill. •••••
••••• tavalyi rizling 70 fill. •••••
••••• ó-rizling 90 fill. •••••
••••• ó-szilváni 1 K 20 fill. •••••

Ajánlja kitűnő jó és olcsó munkásborait, ahoz gazdáknak hordót kölcsönöz.

Bogovics József

✠ korsmelegítő, ✠
✠ cserépkályha-készítő,
✠ Kecskeméten ✠
IV. Kaszap-útca 12. Saját házában.

Készít: mindennemű cserépkályhát, takaréktűzhelyeket és majolika épületszkeket. Állandóan nagy raktár: kályha, tűzhelyek, majolikaépületszkekből

A Vasárinagy- és Burga-útca sarkán

négy év tized óta fennálló „Fehér ló”-hoz **cimzett jóforgalmú szállodának**, — nyugalgomba vonulás miatt — **több évre haszonbérbe kiadó**, esetleg magánlakásnak is kiadó, igen előnyös birtokosok vagy kereskedőknek, mert rendkívül sok helyiség van benne. **Balószögben**, a „**Helvétia**” állomás közelében **13 hold birtok**om, melyben 6½ hold gondozott szőlő, szép gyümölcsös, úrilakás, ahol szép talat erdő is van, kedvező feltételek mellett, örökáron **eladó**. — Ertesztést ad a tulajfonos Burga-útca 2-ik szám alatt. 8509

Kiadó úrilakás.

Korona-útca 4. számú házában egy úrilakás, mely áll 4 szoba, konyha és egyéb mellékhelyiségekből, **kiadó és azonnal átvehető**; — értekezhetni ugyanott a tulajdonossal. 8909

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű!

(elix. fum. off.) háziszser néhány nap használata után teljesen megszűnteti a makacs étvágytalanságot, hányingert, gyomoridegességet, hasmenést és mindennemű gyomorfájást. Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 kor., legnagyobb üveg 5 kor. Vidékre 6 kis vagy 3 nagy üveg nélkül kevesebb nem szállítatik. Forráktár Török József gyógyszer-tára Budapestten. Kecskeméten egyedül kapható:

Hornyák Ferenc

„Angyal”-drogeriájában, Nagykőrösi-útca. **Övadjunk az utánzatoktól.**

Jövedelmező foglalkozás értelmes, jó beszélő képességt, bármilyen foglalkozású férfiaknak. Sürgösen jelentkezhettek **Kolozsvény**nál, Széchenyi-körút 3 sz. Vágó-téren.

Dió idei termés, vékonyhéjú, szép, fehérbélű kapható nagyban és kicsinyben Bender M.-nél, a városi zeneiskolával szemben.

Ügyvédi iroda megnyitás!

Ertesztet Kecskemét th. város és környéke jogkeroő közönséget, hogy ügyvédi irodámat Kecskeméten, Nagykőrösi-útca 23. sz. a Papp György rendőrfőkapitány házával szemben, megnyitottam. Tisztelettel: **Dr. Jeney Pál ügyvéd.**

Jobb varró, aki mindennemű varráshoz ért,

ajánlkozik házakhoz vagy otthon varrára. Gyorsan, pontosan és olcsón dolgozik. Értekezhetni Dellő-útca 111. szám, új Tompa Mihály-útca sarok 3. szám alatt. 8927

Eladó földbirtok. 8550

Talfajában, a várostól 6½ kilométernyire, Szapponas István új szomszedságában, mintegy 42 hold kitűnő szántóföld jó tanyavéülettel, esetleg részletekben is, eladó; értekezhetni Szenté Varga Sándor III. ker., Báthory-útca 1. u. szám (régii II. tized, Lejtő-útca 314.)

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Vb. Zana Ferenc kecskeméti kereskedő csődtömegének egy része a csődletlár 1—143. tételszámai alatt 1626 korona 28 fillér beszerzési és 1475 korona 12 fillér beszerítésben felvett fűszer és vegyeskereskedéshez tartozó árúk zárt ajánlati verseny útján az alábbi feltételek mellett eladatk.

A zárt ajánlatok 300 korona bánatpénzzel együtt 1913. évi november hó 21-ik napjának déli 12 órájig Kecskeméten auilrotott tömeggondnoknál adandók be.

Le nem zart és bánatpénz nélkül a kitűzött időn túl beadandó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkező ajánlatok felett a csődválasztmány 1913. évi november 21-ik napjának délután 3 órakor fog határozni.

A csődválasztmány fenntartja magának a jogot a legmagasabb ajánlatot is visszautasítani s az árúraktárt más módon értékesíteni.

Köteles vevő az árúraktárt a vétel napjától számított 3 nap alatt a vételár lefizetése mellett átvenni, a vételi bélyegilletéket leróni.

Ha a vevő a feltételeknek eleget nem tenne, bánatpénze a csődtömeg javára elvész s az árúraktár a vevő kárára és veszélyére fog újból eladati.

A csődtömeg az eladandó ingóságok mennyiségéért, minőségéért s a feltáratban esetleg előforduló hibákért és tévedésekért nem szavatol.

Ugy az árúraktárt, mint a csődletlár auilrotott tömeggondnoknál naponként a délutáni órákban megtekinthető.

Kelt Kecskeméten, 1913. évi nov. 15-én.
Dr. Fritz Imre ügyvéd,
csődtömeggondnok.